
ADMINISTRATIEVE STRUCTUUR VAN BELGIË

België is samengesteld uit verschillende administratieve entiteiten die samen een vrij ingewikkelde structuur vormen.

De oppervlakte van 30.528 km² is verdeeld over 3 gewesten, 3 gemeenschappen verdeeld over 4 taalstreken, 10 provincies, 43 arrondissementen, 209 kieskantons en 589 gemeenten.

Er zijn 3 officiële talen in België: het Frans, het Nederlands en het Duits.

Gewesten	2
Het Vlaams Gewest.....	2
Het Waals Gewest	2
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2
Gemeenschappen	4
De Vlaamse Gemeenschap.....	4
Fédération Wallonie-Bruxelles.....	4
De Duitstalige Gemeenschap.....	4
Provincies.....	6
Arrondissementen.....	8
Kieskantons	10
Gemeenten	11
Statistische sectoren.....	12
Bronnen.....	13

GEWESTEN

De drie Gewesten werden in 1970 opgericht. Elk Gewest komt overeen met een grondgebied met elk een eigen regering en parlement. Het **Waals Gewest** neemt het zuidelijk deel van het land in en het **Vlaams Gewest** het noordelijk deel terwijl het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** ingebed is in het Vlaams Gewest.

De Gewesten hebben een zekere autonomie verworven met verschillende bevoegdheden, in het bijzonder aangaande grondgebied gerelateerde aangelegenheden (Economie, transport, openbare werken,...).

HET Vlaams Gewest

Het Vlaams Gewest neemt het noordelijk van het land in en heeft een oppervlakte van 13 522 km² met 6 444 127 inwoners op 1 januari 2015. Het Vlaams Gewest (of *Vlaanderen*) telt 308 gemeenten. Hoewel niet in haar territorium gelegen, is Brussel de hoofdstad van het Vlaams Gewest (zie onder Vlaamse Gemeenschap). De officiële taal is het Nederlands.

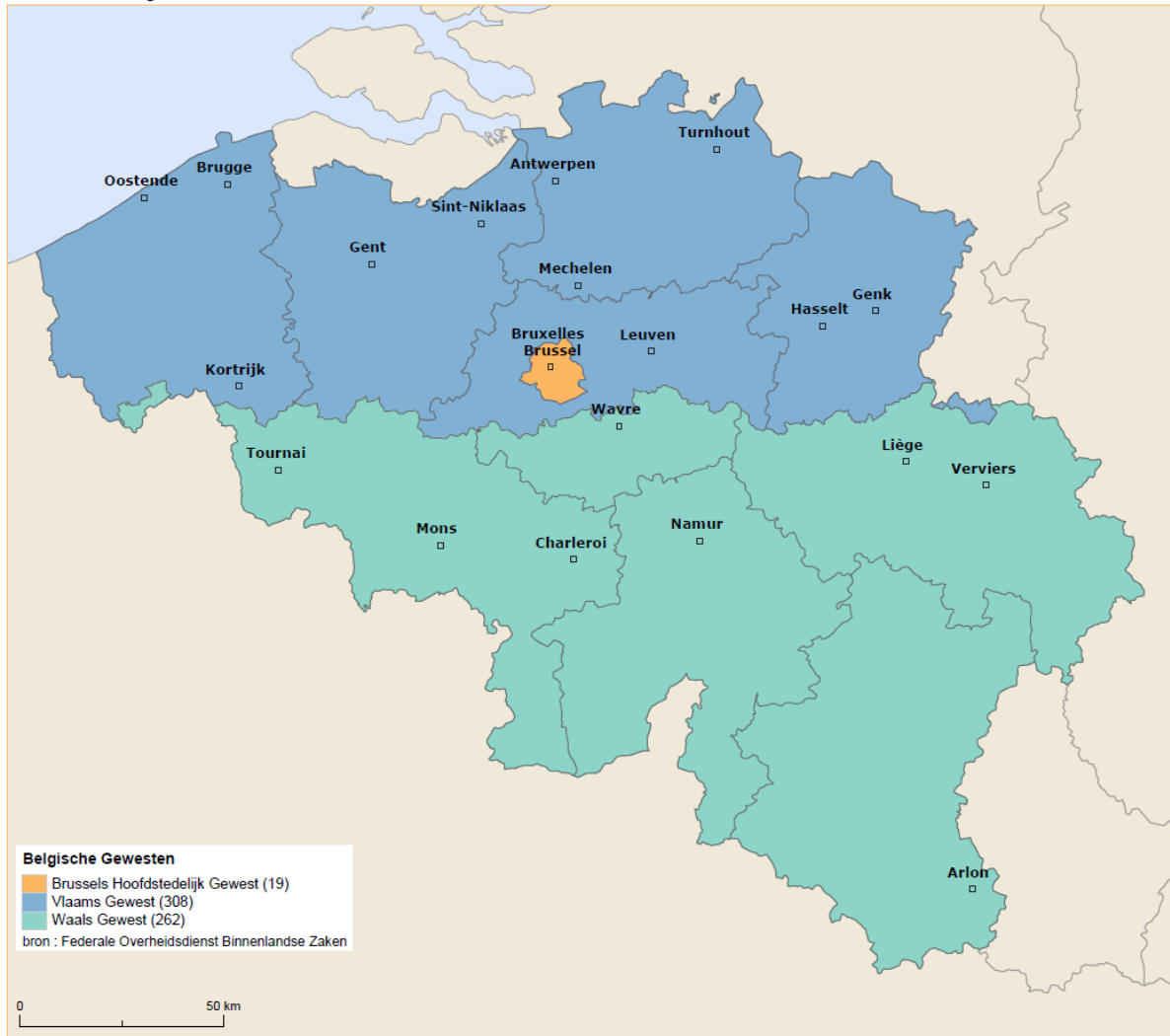
HET Waals Gewest

Het Waals Gewest is gelegen in het zuiden van het land, beslaat een oppervlakte van 16 844 km² met 3.589.744 inwoners op 1 januari 2015. Het Waals Gewest (of *Wallonië*) telt 262 gemeenten en haar hoofdstad (zetel van de instellingen van de regering en het parlement) is Namen. De officiële taal is het Frans in 253 gemeenten en het Duits in de 9 overige.

HET Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ingebed in het Vlaams Gewest beslaat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ze een oppervlakte van 162 km² met 1 175 173 inwoners op 1 januari 2015 verdeeld over 19 gemeenten. Deze gemeenten zijn officieel tweetalig, hoewel het Frans als gesproken taal domineert. De Gewestelijke bevoegdheden werden een slechts een feit in 1989.

Atlas van België

© Géoclip

Kaart 1: De gewesten van België (zie [kaart](#) op de site van de atlas)

GEMEENSCHAPPEN

In 1962 werden de grenzen van de taalgebieden definitief vastgelegd. Vier taalgebieden werden begrensd hetgeen aan de drie Gemeenschappen (De Fédération Wallonie-Bruxelles –voorheen Franse Gemeenschap genoemd- , de Vlaamse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap) toelaat hun bevoegdheden uit te oefenen. De taalgebieden beslaan een ander grondgebied dan de hierboven beschreven Gewesten).

Deze Gemeenschappen hebben hun eigen regering en parlement (behalve in Vlaanderen waar de regeringen van Gemeenschap en Gewest werden gefusioneerd) en hebben eigen bevoegdheden gebonden aan hun referentiegemeenschap, de zgn. persoonsgebonden aangelegenheden (cultuur, onderwijs, gezondheidszorg, wetenschappelijk onderzoek,...) maar zijn ruimtelijk gebonden aan de regio's waarop ze betrekking hebben.

DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Deze Gemeenschap behoort ook aan twee taalgebieden: het *Nederlandstalig gebied* (het geheel van de gemeenten die tot het Vlaams Gewest behoren) en *het tweetalig gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (de 19 gemeenten die er toe behoren). Er greep een fusie plaats van de gewestelijke en gemeenschapsregeringen en parlementen, hetgeen uitmondt als Brussel zowel hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap als van het Vlaams Gewest.

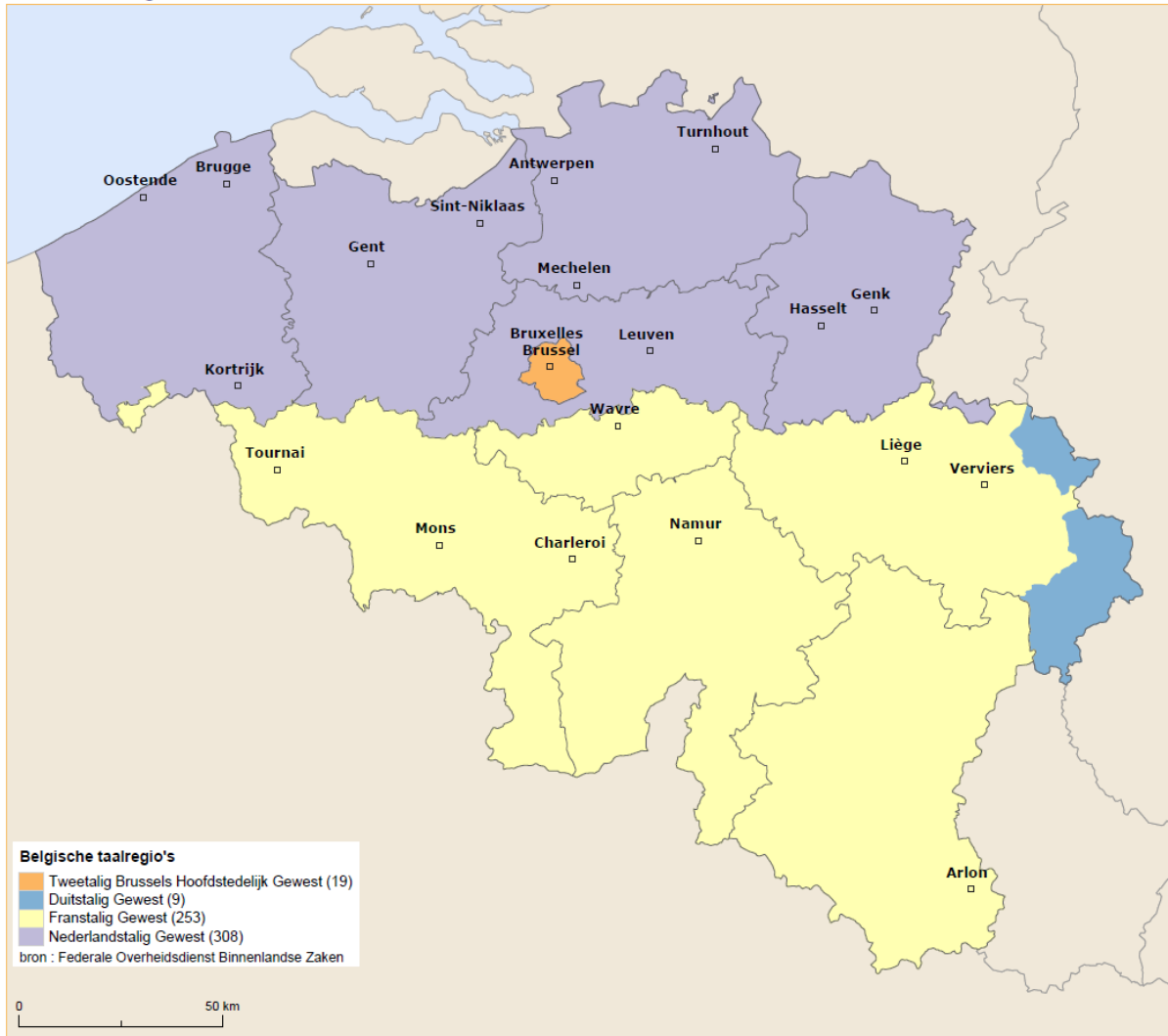
FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES

Vorheen '*Communauté française*' (naamsverandering in 2011), beantwoordt deze Gemeenschap aan twee taalgebieden: *de regio van de franse taal* (253 gemeenten van het Waals Gewest) en van de *tweetalige regio van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (de 19 tweetalige gemeenten van dit Gewest). De zetel van de regering en van het parlement bevindt zich in Brussel.

DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Deze gemeenschap stemt overeen met de *Duitstalige regio* (de 9 Duitstalige gemeenten van het Waals Gewest) . De zetel van de politieke gemeenschapsinstellingen bevindt zich in Eupen.

Atlas van België

Kaart 2: Taalstreken van België (zie [kaart](#) op de site van de atlas)

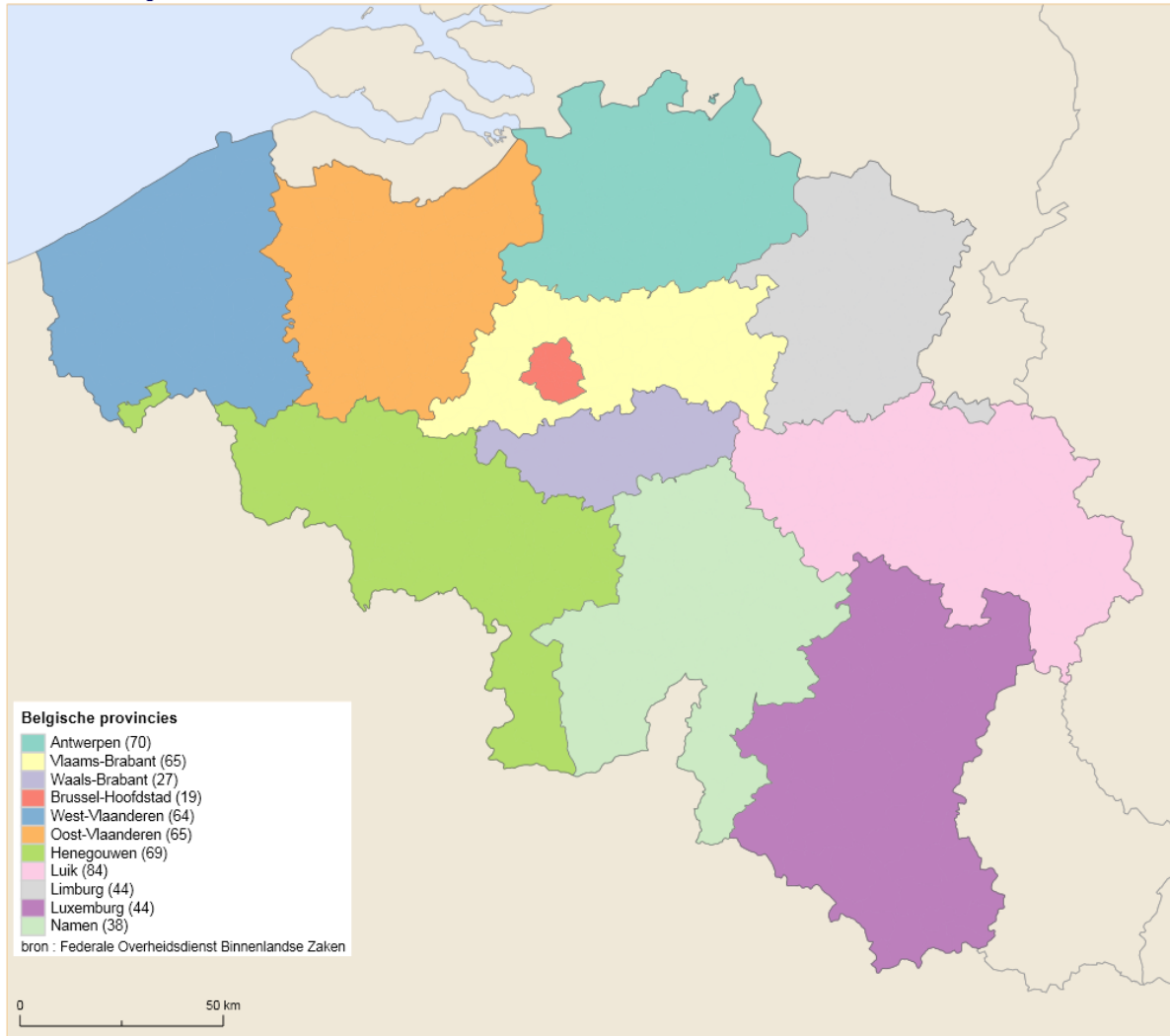
PROVINCIES

De 10 provincies vormen de opdeling van de Vlaamse en Waalse Gewesten. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is geen eigen provincie. Er zijn 5 provincies in het Vlaams Gewest (*Antwerpen, Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Limburg*) en 5 in het Waals Gewest (*Waals-Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen*).

Bij de oprichting van België in 1830, waren er 9 provincies (overgeërfde opdeling van de Verenigde Nederlanden) en besloegen ongeveer dezelfde ruimte als thans. In 1925 werden de 'Oostkantons' (hetgeen nu overeenstemt met het Duitstalig gebied) bij de provincie Luik gevoegd. Bij de definitieve afbakening van de taalgebieden in 1962 werden de grenzen van een aantal provincies aangepast. Zo werd het arrondissement Moeskroen-Komen dat een enclave vormde in West-Vlaanderen overgeheveld naar provincie Henegouwen; Provincie Luik gaf kanton Landen aan Brabant evenals de gemeenten van Voeren aan Limburg. Anderzijds recupereerde de provincie Luik de gemeenten van de Beneden-Geer (ongeveer de huidige fusiegemeente Bitsingen, Bassenge). Alleen provincie Brabant bleef tweetalig Nederlands-Frans. Een regime met taalfaciliteiten werd verleend aan een gering aantal gemeenten bij de taalgrens gelegen evenals aan zes gemeenten aan de rand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Een bijzonder statuut werd ook ingevoerd voor de Duitstalige gemeenten van de provincie Luik. Het invoeren in 1970 van individuele bevoegdheden voor de provincies, de consolidatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 1989 en de transformatie van België in een Federale Staat in het begin van de jaren negentig hebben logischer wijze in 1995 geleid tot de opsplitsing van de provincie Brabant in de afzonderlijke provincies Vlaams- en Waals Brabant. Provincies hebben in verschillende domeinen bevoegdheid zoals milieu, ruimtelijke ordening, sociale politiek, huisvesting, ordehandhaving...

Gewest	Provincie	Hoofdplaats	Aantal gemeenten	Oppervlakte (km ²)
Vlaanderen	Antwerpen	Antwerpen	70	2867
	Vlaams-Brabant	Leuven	65	2106
	West-Vlaanderen	Brugge	64	3144
	Oost-Vlaanderen	Gent	65	2982
	Limburg	Hasselt	44	2422
Wallonië	Waals-Brabant	Waver (Wavre)	27	1091
	Henegouwen	Bergen (Mons)	69	3786
	Luik	Luik (Liège)	84	3862
	Luxemburg	Aarlen (Arlon)	44	4440
	Namen	Namen (Namur)	38	3666

Atlas van België

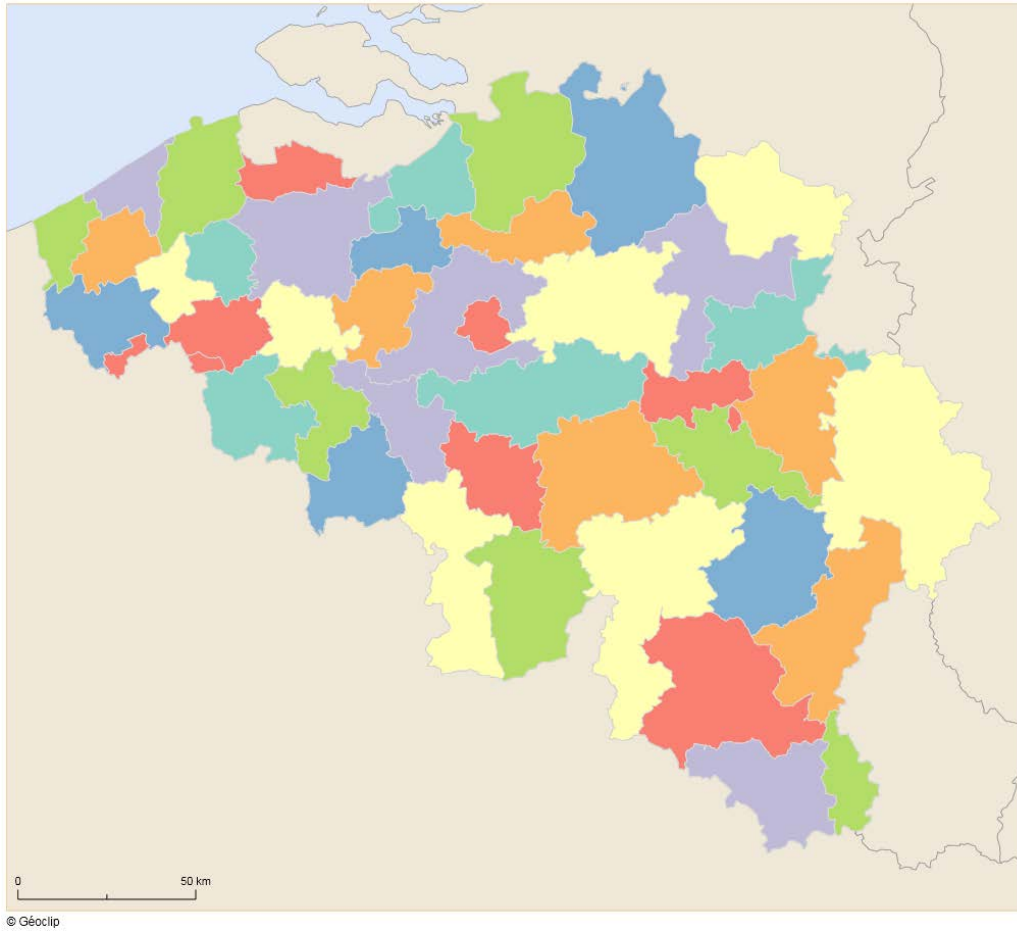

© Géoclip

Kaart 3: Provincies van België (zie [kaart](#) op de site van de atlas)

ARRONDISSEMENTEN

Arrondissementen zijn onderverdelingen van provincies. Men telt er 42 plus dat van Brussel-Hoofdstad dat op zich een arrondissement vormt. Het gaat over een louter administratieve indeling zonder enige politieke bevoegdheid.

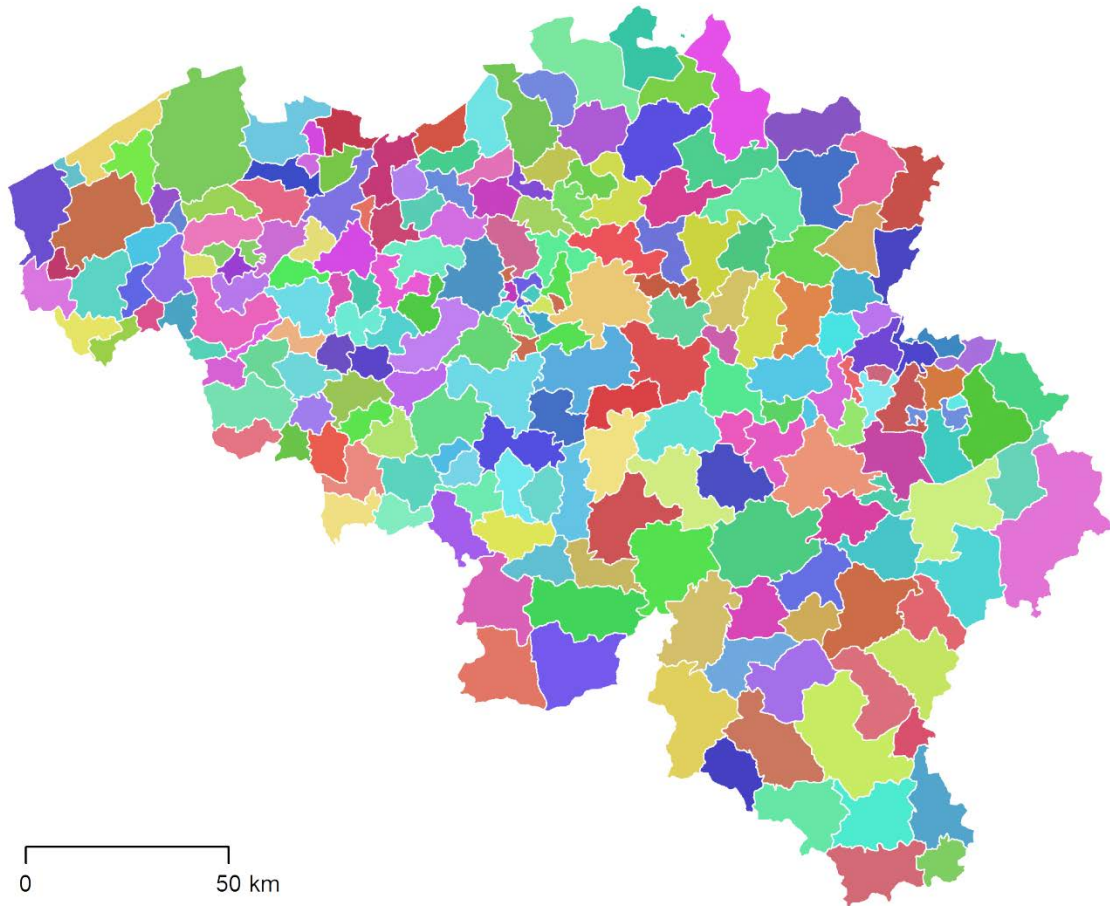
Kaart 4: Arrondissementen van België

Gewest	Provincie	Arrondissement	Oppervlakte (km²)	Aantal gemeenten
Brussel- Hoofdstad		Brussel-Hoofdstad	161	19
Vlaanderen	Antwerpen	Antwerpen	1 000	30
		Mechelen	510	13
		Turnhout	1 357	27
	Vlaams Brabant	Halle-Vilvoorde	943	35
		Leuven	1 163	30
	West-Vlaanderen	Brugge	661	10
		Kortrijk	404	12
		Diksmuide	362	5
		Veurne	275	5
		Oostende	292	7
		Roeselare	272	8
		Tielt	329	9
		Ieper	550	8
	Oost-Vlaanderen	Aalst	469	10
		Oudenaarde	419	11
		Eeklo	334	6
		Gent	944	21
		Sint-Niklaas	475	7
		Dendermonde	343	10
	Limburg	Hasselt	906	18
		Maaseik	884	13
		Tongeren	632	13
Wallonië	Waals-Brabant	Nijvel	1 091	27
	Henegouwen	Aat	487	8
		Charleroi	555	14
		Bergen	584	13
		Moeskroen	101	2
		Zinnik	517	8
		Thuin	934	14
		Doornik	608	10
	Luik	Hoei	659	17
		Luik	797	24
		Verviers	2 016	29
		Borgworm	390	14
	Luxemburg	Aarlen	317	5
		Bastenaken	1 043	8
		Marche-en- Famenne	954	9
		Neufchâteau	1 355	12
		Virton	771	10
	Namen	Dinant	1 592	15
		Namen	1 165	16
		Philippeville	909	7

KIESKANTONS

De kantons zijn onderverdelingen van arrondissementen waarbinnen de telling plaats grijpt van stemmen ter gelegenheid van de verkiezingen (op uitzondering van de gemeenteverkiezingen).

Sinds de oprichting van het kieskanton Sint-Genesius-Rode (wet van 19.07.2012), de electorale kantons zijn 209: 104 in het Vlaams Gewest, 97 in het Waals Gewest en 8 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

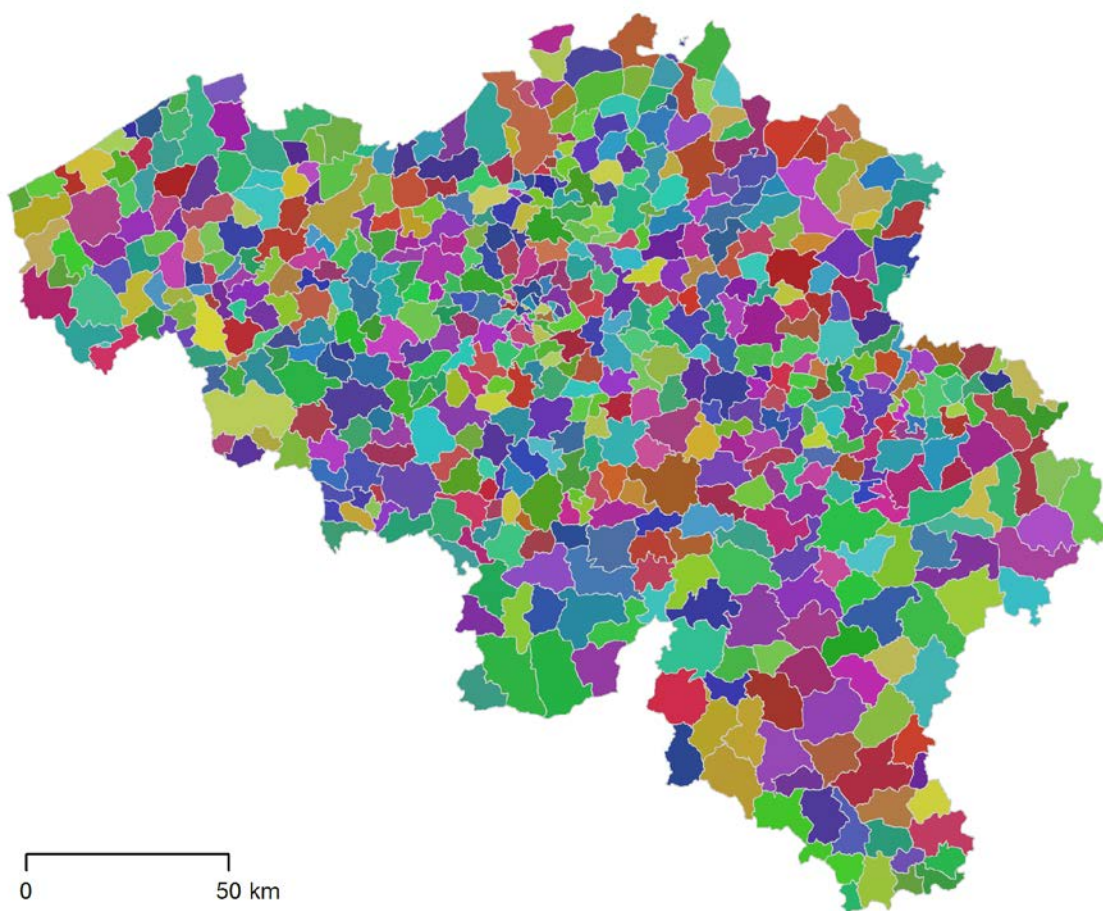
Kaart 5: De kieskantons van België

GEMEENTEN

Zijn de kleinste administratieve entiteit, telt België 589 gemeenten. Hoewel ze onder de voogdij staan van de provincies en de Gewesten, beschikken de gemeenten eigen bevoegdheden (ruimtelijke ordening, politie, beheer van het patrimonium, openbaar bestuur, wegennet, economische activiteiten,...).

In 1830 waren 2739 gemeenten die overeenstemden met de parochies van het Ancien Regime. Als gevolg van de groei van de steden zijn verschillende gemeenten bijeengevoegd op het einde van de 19de eeuw om hierna stabiel te blijven tot in 1977.

In 1977 greep een algemene fusie van gemeenten plaats (wet van 30 december 1975). Het aantal daalt van 2359 naar 596. Dit aantal wordt een laatste maal gereduceerd in 1983 met het opsorpen van haar randgemeenten door de gemeente Antwerpen. Het aantal daalt dan tot 589 gemeenten, het huidig aantal. De fusie-operatie van 1977 heeft de grenzen en taalstatuten gerespecteerd, hetgeen het behoud verklaart van twee zeer kleine gemeenten, Mesen (3,58 km² en 1037 inwoners op 1 januari 2015) en Herstappe (1,35 km² voor 86 inwoners op 1 januari 2015).

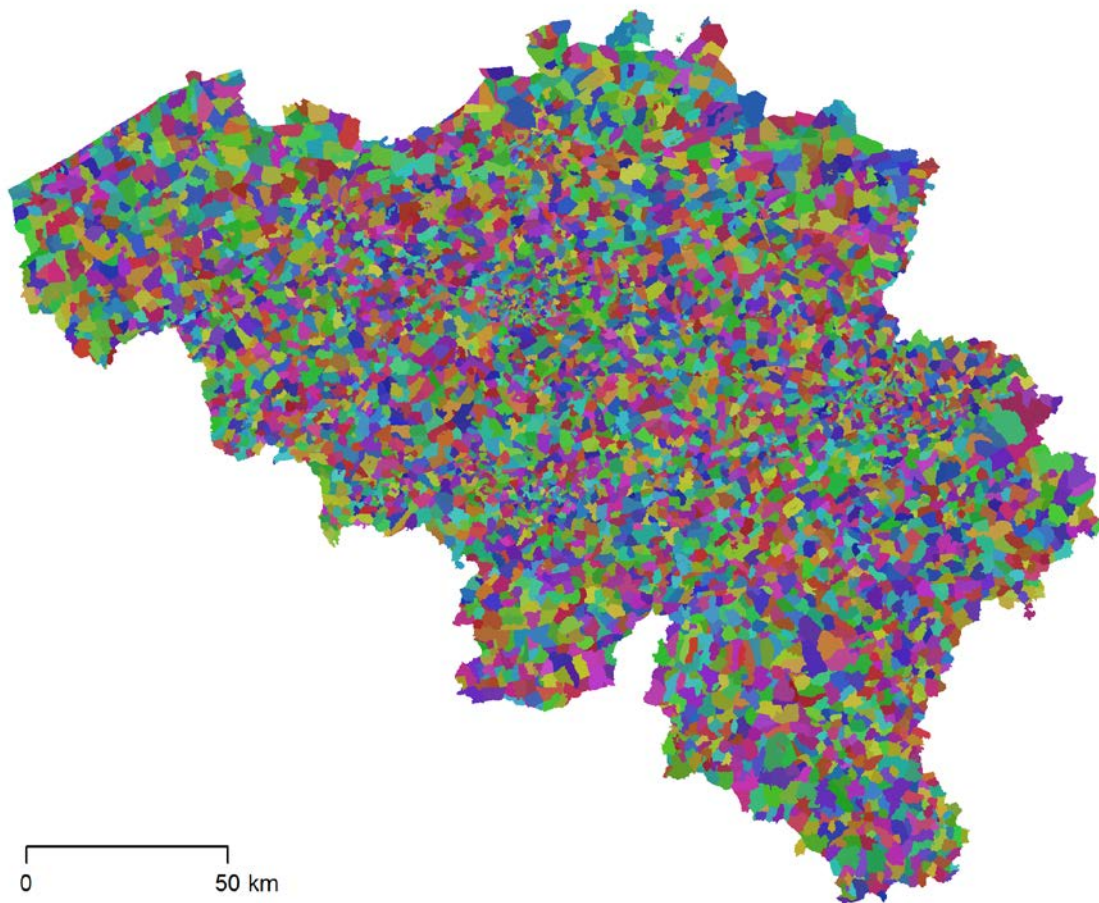

Kaart 6: De Belgische gemeenten

STATISTISCHE WIJKEN

De statistische wijken zijn onderverdelingen van het grondgebied van de gemeenten voor de fusie van 1977. Ze zijn niet gemeente-overschrijdend. Ze werden ingevoerd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek bij de Algemene Volkstelling van 1970 en hierna in 1981 en 2001 herzien. Men telt er 6344. Deze statistische onderverdelingen werden ingevoerd om een beter inzicht te kunnen verwerven in de demografische, sociale, economische verschillen binnen de gemeenten, alsook om het mogelijk te maken de woonkernen af te bakenen met hun onderliggende bevolking en bevolkingsdichtheid. Ze laten ook toe bevolkingsevoluties waar te nemen (woonkernen, bevolkingsevolutie,...).

Een statistische wijk wordt door verschillende karakters weergegeven. De eerste 5 posities stemmen overeen met de NIS-code van de huidige gemeente. Vervolgens verwijst de 6de positie, een letter, doorgaans naar de gemeente voor fusie, soms een groepering van oude gemeenten, of een kadastrale onderverdeling. De zevende positie slaat op de *wijk*. (Jamagne 2012)

Kaart 7: De statistische wijken van België

BRONNEN

JAMAGNE P. NIS 2012, Statistische sectoren Vade-mecum, Publicatie van het NIS, 66 p.
http://statbel.fgov.be/nl/binaries/Secteurs%20stat-NL_tcm325-174181.pdf

MERENNE B., VAN DER HAEGEN H., VAN HECKE E., 1997. België ruimtelijk doorgelicht, *Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, n°202, 144p.

MARISSAL P., MEDINA LOCKHART P., VANDERMOTTEN C., VAN HAMME G., 2007. Atlas van België, Deel 1, Politieke Geografie, Commissie van de Atlas van België, Nationaal Comité voor de Geografie, Federaal Wetenschapsbeleid, Gent, Academia Press, 82 p.

Portaal Belgium.be.Openbare besturen van België. [http://belgium.be/nl/België/openbare besturen](http://belgium.be/nl/België/openbare_besturen)